

3. **Odpoveď ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky J. Richtera na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky R. Vašečku podanú 20. apríla 2017 vo veci vymenovania členov Výboru pre deti a mládež**

Ján Richter

minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 15-05-2017		
Číslo spisu: PREDP-406/2017		
Listy: 11-	Prilohy: 1/4	
RZ	ZH	LU

Bratislava 9. mája 2017
Číslo: 7410/2017-M_OPVA-18311

Vážený pán poslanec,

na základe interpelácie, ktorú ste podali v súlade s ustanovením čl. 80 Ústavy Slovenskej republiky a ustanovenia § 129 zákona č. 350/1993 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, Vám k predloženým otázkam predkladám nasledovné stanovisko:

Otázka 1:

Prečo sa do Výboru pre deti a mládež nedostali také organizácie ako sú eRko, Rada pre mládež a univerzity KBS, Združenie katolíckych škôl Slovenska alebo Klub mnohohodetných rodín?

Objektívne zhodnotenie výsledku personálnej obmeny Výboru pre deti a mládež nie je možné bez poznania motívov, ktoré k uvedenému procesu viedli. V prípade Výboru pre deti a mládež bola iniciatíva smerujúca k obmene členstva vo výbore vyvolaná priamo členmi a členkami výboru, ktorí dlhodobo pociťovali najmä potrebu doplniť a obohatiť odborné kapacity výboru z pohľadu v ňom zastúpených tém, nakoľko profilácia členov a členiek výboru zastupujúcich mimovládny sektor bola z hľadiska šírky problematiky pôsobnosti výboru nepostačujúca. Z uvedeného dôvodu bol v rámci revízie štatútu výboru navýšený počet kmeňových členov výboru zastupujúcich mimovládne neziskové organizácie z pôvodných 8 na 12 miest, a možnosť uchádzať sa o členstvo v komore mimovládnych neziskových organizácií dostali aj akademické a vedecké inštitúcie. Kritériá a metodológia výberu nových členov a členiek výboru boli podriadené primárne potrebe čo najväčšej plurality tém odborne zastúpených vo výbore a v tomto duchu boli nastavené aj formálne požiadavky týkajúce sa nielen potreby preukázania kapacít uchádzajúcich sa organizácií, ale aj odbornosti a motivácie ich nominantov.

Záujem mimovládnych neziskových organizácií napokon rádomo prevýšil počet miest pre členov komory za mimovládne neziskové organizácie; záujem prejavilo až 30 mimovládnych neziskových organizácií, vrátane pôvodných členov výboru. Z prirodzených dôvodov boli medzi uchádzajúcimi sa mimovládnymi neziskovými organizáciami najviac konkurenčne zastúpené témy školstva, výchovy a vzdelávania (15 z 30), podobne tiež téma participácie detí a mladých ľudí (11 z 30), v ktorých sa primárne angažujú aj organizácie, vo vzťahu ku ktorým je formulovaná Vaša otázka.

Finálny výber členov a členiek komory odzrkadľuje vyššie uvedené koncepčné východisko a záujem na tematickej variabilite expertízy zastúpenej vo výbore pri veľmi limitovanom počte miest. Z uvedeného dôvodu medzi nových členov a členky výboru nepostúpili viaceré organizácie, ktoré sa významne angažujú v danej problematike a majú nespochybniteľnú kapacitu zapojiť sa do formulovania verejných politík a legislatívy. Uvedené sa týka aj väčšiny pôvodných členov výboru, medzi nimi aj organizácie eRko a Klubu mnohohodetných rodín, ale tiež novo uchádzajúcich sa organizácií, ako napr. Združenia katolíckych škôl Slovenska. Rada pre mládež a univerzity KBS sa o členstvo vo Výbore pre deti a mládež priamo neuchádzala, z uvedeného dôvodu

nebola táto organizácia ani samostatne posudzovaná. O členstvo vo Výbore pre deti a mládež sa uchádzala nezisková organizácia Kanet, ktorá je organizačne a personálne prepojená na Radu pre mládež a univerzity KBS prostredníctvom jednej zo štyroch sekcií Centra pastoračnej podpory zriadeného v rámci štruktúry Kanet, n.o., konkrétne sekcie práce s mládežou. Obdobné prepojenia na ďalšie organizácie sa vyskytujú aj v prípade iných nominácií do Výboru pre deti a mládež, hodnotené však boli aj v týchto prípadoch len tie organizácie, ktoré predložili žiadosť. Skutočnosť, že sa v 12-člennom výbere neobjavuje ani Kanet, n.o. je podmienená rovnakým dôvodom, aký motivoval výber ostatných organizácií.

Otázka 2:

Aký bol postup pri vyberaní jednotlivých členov Výboru pre deti a mládež?

Základné rámce požiadaviek kladených na nových členov Výboru pre deti a mládež sú nastavené priamo v revidovanom štatúte výboru, pričom podrobnosti určoval štruktúrovaný nominačný list, vrátane povinných príloh. Formulovanie požiadaviek na výber nových členov a členiek komory za mimovládne neziskové organizácie bol dlhodobý proces, ktorý prebiehal nielen medzi členmi a členkami výboru. Svojimi podnetmi do procesu aktívne vstupovali a konštruktívne doň prispievali aj ďalšie mimovládne neziskové organizácie, napr. v rámci platformy Koalície pre deti Slovenska. O podpore takto nastaveného procesu výberu svedčí aj skutočnosť, že Výbor pre deti a mládež predložil návrh štatútu na schválenie Rade vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť jednomyseľne a bez rozporov.

Výber nových členov a členiek výboru zastúpených v komore za mimovládne neziskové organizácie podlieha výberovému procesu na základe výzvy. Do výzvy sa mohla platne zapojiť mimovládna nezisková organizácia, ktorá pôsobí v súlade so základnými zásadami činnosti výboru a vyvíja v danej oblasti výskumnú, analytickú, publikačnú, vzdelávaciu, projektovú alebo inú obdobnú činnosť s cieľom skvalitňovania verejných politík. Obdobne uvedené platí v prípade nominácie člena komory za mimovládne neziskové organizácie zo strany akademickej inštitúcie.

Nominačný list organizácie obsahoval v prvej časti charakteristiku organizácie, kde organizácia uvádzala okrem iného:

- počet členov
- či je súčasťou nejakých národných alebo nadnárodných sietí
- dĺžku pôsobenia organizácie v oblasti vecnej pôsobnosti výboru
- skutočnosti, ktorými organizácia preukazuje pôsobenie v súlade s plnením cieľov výboru
- charakteristiku primárneho zamerania činnosti organizácie (napr. advokačná činnosť, výskumná činnosť, nadačná činnosť, poskytovanie služieb a pod.)
- aktivity, ktorými k rozvoju danej problematiky v minulosti organizácia prispela s cieľom skvalitnenia verejných politík (napr. účasť v pracovných skupinách a aktivity súvisiace s tvorbou národných programov, politík, legislatívy a pod.)
- či sa na chode organizácie alebo na tvorbe aktivít súvisiacich s činnosťou organizácie priamo podieľajú deti, resp. mládež (t.j. nie sú len cieľovou skupinou realizovaných aktivít) a v akej forme
- či a aké má organizácia skúsenosti s viaczdrojovým financovaním (napr. dotácie zo štátneho rozpočtu, EŠIF, EEA granty, dotácie VÚC a pod.)
- či má organizácia skúsenosti so zapojením orgánov územnej samosprávy
- aké má organizácia skúsenosti s pôsobením vo viacerých regiónoch Slovenska.

Nominačný list organizácie obsahoval v druhej časti 12 tematických oblastí, z ktorých mohla organizácia označiť najviac 3 oblasti, v ktorých sa jej nominant primárne profiluje a v ktorých má záujem sa angažovať v rámci činnosti výboru. Okruh 12 tém bol zostavený s prihliadnutím na štruktúru Dohovoru OSN o právach dieťaťa a aktuálne spoločenské témy nasledovne:

1. chudoba, deti ohrozené sociálnym vylúčením
2. rodinné prostredie, náhradná rodinná starostlivosť
3. zdravie, deti so zdravotným postihnutím
4. školstvo, vzdelávanie a výchova
5. násilie na deťoch
6. migrácia a utečenecká kríza
7. vplyv podnikateľského prostredia, zamestnanosť
8. environmentálne otázky
9. digitálna doba a médiá
10. participácia detí a mládeže
11. advokácia práv dieťaťa – všeobecne
12. iné: konkretizujte

Výlučnú kompetenciu rozhodnúť o zložení komory za mimovládne neziskové organizácie má podľa platného štatútu výboru predseda výboru. Napriek tomu, že štatút výboru neurčuje žiaden mechanizmus, prostredníctvom ktorého by mal predseda výboru pri výbere organizácií postupovať, v záujme hlbšieho a komplexnejšieho posúdenia predložených nominácií ako aj objektivizácie výberu členov a členiek výboru som reagoval na odporúčanie, ktoré zaznelo zo strany mimovládnych organizácií v procese revízie štatútu výboru a pred rozhodnutím o nových členoch a členkách výboru som o stanovisko požiadal aj poradné kolégium, ktoré som za týmto účelom zriadil.

Zloženie poradného kolégia odrážalo záujem na zachovaní možnosti mimovládneho sektora vstupovať s odporúčacím stanoviskom aj do rozhodovacieho procesu – okrem zástupcu rezortu spravodlivosti (zodpovedného za tvorbu a uskutočňovanie štátnej politiky a koordináciu plnenia úloh v oblasti ľudských práv), rezortu školstva, vedy, výskumu a športu (zodpovedného za štátnu starostlivosť o mládež) a rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny (ako gestora zabezpečujúceho chod výboru), mali v poradnom kolégiu zastúpenie občianska komora Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a zástupca mimovládneho sektora z Výboru pre deti a mládež.

Odporúčacie stanovisko poradného kolégia obsahovalo zoznam 30 organizácií v zostupnom bodovom poradí, s odporúčaním vymenovať prvých 12 organizácií za členov komory za mimovládne neziskové organizácie Výboru pre deti a mládež. Odporúčacie stanovisko poradného kolégia som akceptoval v plnom rozsahu.

Otázka 3:

Kto je zodpovedný za to, že sa do Výboru pre deti a mládež nedostali hore uvedené organizácie, ktoré majú veľkú a dlhoročnú skúsenosť vo vzdelávaní detí a mládeže?

Proces výberu organizácií je podrobne popísaný v odpovediach na vyššie položené otázky, z ich obsahu je zrejmé, že kritériom dlhoročného pôsobenia a skúsenosti organizácií neboli jediným či rozhodujúcim kritériom pre členstvo v komore za mimovládne neziskové organizácie Výboru pre deti a mládež.

Výbor pre deti a mládež nemôže efektívne fungovať bez spolupráce so širokým okruhom mimovládnych neziskových organizácií, nakoľko ani počet 12 miest v komore za mimovládne neziskové organizácie nedáva možnosť zachytiť expertízu v danej oblasti v celej jej šírke a hodnotovom nastavení. Podstata práce výboru sa odohráva na pôde pracovných skupín výboru, zloženie ktorých nie je viazané na členstvo vo výbore, navyše možnosť predkladať výboru podnety nie je vyhradená výlučne pre členov výboru, túto možnosť má aj prizvaná verejnosť. Rokovania Výboru pre deti a mládež sa štandardne vedú za účasti verejnosti, s vopred zverejneným programom rokovania. Preto skutočnosť, že žiadna z vyššie uvedených organizácií nefiguruje medzi novými členmi výboru, v žiadnom ohľade nelimituje ich možnosť vstupovať do obsahu činnosti výboru v prípade prejaveneho záujmu.

S pozdravom

Vážený pán
Richard Vašečka
poslanec
Národnej rady
Slovenskej republiky
Bratislava